

ส่วนที่ 3

ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

ให้ทุกที่ มีแต่รอยยิ้ม

15. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ**1. ความเห็นผู้สอบบัญชี****1.1 ชื่อผู้สอบบัญชีสำหรับงบการเงินของบริษัทฯ**

สำหรับงบการเงินของบริษัทฯ ในรอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

นางสาวสุภาภรณ์ มั่งจิตร ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 8125

บริษัท สอบบัญชี ดี ไอ เอ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด จำกัด (อยู่ในรายชื่อผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์)

สำหรับงบการเงินของบริษัทฯ ในรอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

นางสาวสุภาภรณ์ มั่งจิตร ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 8125

บริษัท สอบบัญชี ดี ไอ เอ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด จำกัด (อยู่ในรายชื่อผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์)

สำหรับงบการเงินของบริษัทฯ ในรอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

นางสาวสุภาภรณ์ มั่งจิตร ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 8125

บริษัท สอบบัญชี ดี ไอ เอ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด จำกัด (อยู่ในรายชื่อผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์)

1.2 สรุปรายงานการสอบบัญชีในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (2559 - 2561)

ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นสำหรับงบการเงินในรอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 ดังนี้

รายงานของผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขว่า งบการเงินของบริษัทฯ แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นสำหรับงบการเงินในรอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ดังนี้

รายงานของผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขว่า งบการเงินของบริษัทฯ แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นสำหรับงบการเงินในรอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 ดังนี้

รายงานของผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขว่า งบการเงินของบริษัทฯ แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

2. งบการเงิน

ตารางสรุปฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

(1) งบแสดงฐานะการเงิน : บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน)

หน่วย: ล้านบาท

งบแสดงฐานะการเงิน	สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559	
	ตรวจสอบแล้ว		ตรวจสอบแล้ว		ตรวจสอบแล้ว	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	63.92	16.83%	53.10	12.58%	78.12	16.05%
เงินลงทุนชั่วคราว	25.00	6.58%	40.00	9.47%	55.00	11.30%
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	7.01	1.85%	5.81	1.37%	4.60	0.95%
สินค้าคงเหลือ	15.52	4.09%	15.14	3.58%	15.19	3.12%
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	111.45	29.35%	114.05	27.01%	152.90	31.43%
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน	0.15	0.04%	0.15	0.04%	0.14	0.03%
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	149.96	39.49%	166.54	39.44%	175.69	36.11%
สินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาว	99.17	26.11	109.04	25.82%	119.33	24.53%
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	1.03	0.27%	1.73	0.41%	1.96	0.40%
เงินวางที่ศาล	0.00	0.00%	5.90	1.40%	5.10	1.05%
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	2.07	0.55%	8.86	2.10%	13.73	2.82%
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	15.95	4.20%	16.01	3.79%	17.71	3.64%
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	268.33	70.65%	308.23	72.99%	333.66	68.57%
รวมสินทรัพย์	379.77	100.00%	422.27	100.00%	486.57	100.00%

งบแสดงฐานะการเงิน	สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559	
	ตรวจสอบแล้ว		ตรวจสอบแล้ว		ตรวจสอบแล้ว	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น						
หนี้สินหมุนเวียน						
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	81.85	21.55%	72.25	17.11%	75.50	15.52%
ส่วนของหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	11.84	3.12%	7.64	1.81%	5.80	1.19%
รวมหนี้สินหมุนเวียน	93.69	24.67%	79.90	18.92%	81.30	16.71%
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน	0.68	0.18%	12.45	2.95%	16.29	3.35%
ประมาณการหนี้สินจากคดีความ	0.00	0.00%	6.63	1.57%	5.37	1.10%
ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	4.44	1.17%	1.72	0.41%	1.48	0.30%
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	5.11	1.35%	20.80	4.93%	23.13	4.75%
รวมหนี้สิน	98.81	26.02%	100.70	23.85%	104.44	21.46%
ส่วนของผู้ถือหุ้น						
ทุนเรือนหุ้น						
ทุนจดทะเบียน						
หุ้นสามัญ 600,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.25 บาท	150.00	39.50%	150.00	35.52%	150.00	30.83%
ทุนที่ออกและชำระแล้ว						
หุ้นสามัญ 600,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.25 บาท	150.00	39.50%	150.00	35.52%	150.00	30.83%
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	335.81	88.42%	335.81	79.52%	335.81	69.02%
กำไร(ขาดทุน)สะสม						
จัดสรรแล้ว						
ทุนสำรองตามกฎหมาย	1.30	0.34%	1.30	0.31%	1.30	0.27%
ยังไม่ได้จัดสรร	-206.15	-54.28%	-165.54	-39.20%	-104.98	-21.58%
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	280.97	73.98%	321.58	76.15%	382.13	78.54%
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	379.77	100.00%	422.27	100.00%	486.57	100.00%

(2) งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ : บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน)

หน่วย : ล้านบาท

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559	
	ตรวจสอบแล้ว		ตรวจสอบแล้ว		สอบทานแล้ว	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
รายได้จากการบริการทางการแพทย์	472.04	97.36%	391.84	97.29%	339.83	97.01%
ต้นทุนบริการ	(443.49)	(91.47)%	(390.38)	(96.93)%	(362.13)	(103.38)%
กำไร(ขาดทุน)ขั้นต้น	28.55	5.89%	1.45	0.36%	(22.30)	(6.37)%
รายได้อื่น	12.81	2.64%	10.91	2.71%	10.46	2.99%
รวมรายได้	484.85	100.00%	402.74	100.00%	350.29	100.00%
กำไรก่อนค่าใช้จ่าย	41.36	8.53%	12.36	3.07%	(11.84)	(3.38)%
ต้นทุนในการจัดจำหน่าย	(24.33)	(5.02)%	(22.31)	(5.54)%	(23.05)	(6.58)%
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(47.46)	(9.79)%	(44.71)	(11.10)%	(43.59)	(12.44)%
รวมค่าใช้จ่าย	(71.78)	(14.80)%	(67.02)	(16.64)%	(66.64)	(19.02)%
กำไร(ขาดทุน)ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้	(30.42)	(6.27)%	(54.66)	(13.57)%	(78.48)	(22.41)%
ต้นทุนการเงิน	(0.69)	(0.14)%	(0.93)	(0.23)%	(4.37)	(1.25)%
รายได้(ค่าใช้จ่าย)ภาษีเงินได้	(7.33)	(1.51)%	(4.89)	(1.21)%	0.32	0.09%
กำไร(ขาดทุน)สำหรับปี	(38.44)	(7.93)%	(60.48)	(15.02)%	(82.53)	(23.56)%
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จ						
ผลกำไร(ขาดทุน)จากการประมาณการตามหลัก คณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์ พนักงาน	(2.71)	(0.56)%	(0.09)	(0.02)%	1.16	0.33%
ภาษีเงินได้เกี่ยวกับองค์ประกอบของกำไร(ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น	0.54	0.11%	0.02	0.00%	(0.23)	(0.07)%
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม สำหรับปี	(40.61)	(8.38)%	(60.55)	(15.03)%	(81.60)	(23.30)%
กำไรต่อหุ้น						
กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	(0.06)		(0.10)		(0.16)	

(3) งบกระแสเงินสด : บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน)

หน่วย : ล้านบาท

งบกระแสเงินสด	ปี 2561	ปี 2560	ปี 2559
	ตรวจสอบแล้ว	ตรวจสอบแล้ว	ตรวจสอบแล้ว
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
กำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้	(31.11)	(55.59)	(82.86)
รายการปรับกระทบกำไร(ขาดทุน)เป็นเงินสดรับ(จ่าย) จากกิจกรรมดำเนินงาน			
สินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาวตัดจ่าย	12.58	12.82	8.94
ค่าเสื่อมราคา	21.80	22.29	19.63
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนตัดจำหน่าย	0.61	0.62	0.57
ประมาณการหนี้สินจากคดีความ	(6.63)	1.26	1.26
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	0.22	0.23	0.33
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	0.29	0.09	0.10
ตัดจ่ายงานระหว่างทำเป็นค่าใช้จ่าย	0.00	0.03	0.00
ตัดจ่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเป็นค่าใช้จ่าย	0.30	0.00	0.00
ค่าเผื่อการลดมูลค่าสินค้า	0.27	0.00	0.00
รายได้รอรับรู้	(1.17)	0.00	0.00
ภาษีเงินได้ตัดจ่าย	0.00	0.99	0.00
ต้นทุนทางการเงิน-ดอกเบี้ยจ่าย	0.69	0.93	4.37
กำไร(ขาดทุน)จากการจำหน่ายและตัดจำหน่ายทรัพย์สิน	0.17	(0.28)	(0.06)
กำไร(ขาดทุน)จากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	(1.98)	(16.62)	(47.71)
สินทรัพย์ดำเนินงาน(เพิ่มขึ้น) ลดลง			
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(1.49)	(1.29)	(1.67)
สินค้าคงเหลือ	(0.65)	0.05	(4.35)
เงินวางที่ศาล	5.90	(0.80)	(1.20)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	0.58	0.97	(2.21)
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)			
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	12.18	9.03	5.65
ประมาณการหนี้สินจากคดีความ	0.00	0.00	0.00
เงินสดรับ(จ่าย)จากการดำเนินงาน	14.54	(8.66)	(51.49)
ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน	(0.21)	(0.08)	0.00
จ่ายภาษีเงินได้	(0.69)	(0.93)	(4.37)
จ่ายภาษีเงินได้	(0.52)	(0.25)	(0.13)
เงินสดสุทธิได้มา(ใช้ไป)จากกิจกรรมดำเนินงาน	13.11	(9.92)	(55.99)

งบกระแสเงินสด	ปี 2561	ปี 2560	ปี 2559
	ตรวจสอบแล้ว	ตรวจสอบแล้ว	ตรวจสอบแล้ว
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
เงินสดรับ(จ่าย)เงินลงทุนระยะสั้น	15.00	15.00	(55.00)
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค่าประกัน	(0.00)	(0.01)	0.00
เงินสดจ่ายซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	(4.56)	(6.70)	(36.22)
เงินสดจ่ายเจ้าหน้าที่ค่าทรัพย์สิน	(2.24)	(13.83)	(1.27)
เงินสดรับจากการขายอุปกรณ์	0.00	0.36	1.14
เงินสดจ่ายค่าสินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาว	(2.71)	(2.53)	(30.22)
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(0.21)	(0.39)	(1.29)
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมลงทุน	5.28	(8.10)	(122.86)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น (ลดลง)	0.00	0.00	(3.76)
เงินสดจ่ายชำระหนี้สินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน	(7.57)	(6.99)	(4.81)
เงินสดรับชำระค่าหุ้นเพิ่มทุน	0.00	0.00	259.50
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมจัดหาเงิน	(7.57)	(6.99)	250.93
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	10.81	(25.01)	72.08
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	53.10	78.12	6.03
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดสิ้นปี	63.92	53.10	78.12

(4) อัตราส่วนทางการเงิน : บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	หน่วย	ปี 2561	ปี 2560	ปี 2559
		ตรวจสอบแล้ว	ตรวจสอบแล้ว	ตรวจสอบแล้ว
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity ratio)				
อัตราส่วนสภาพคล่อง	เท่า	1.19	1.43	1.88
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	เท่า	1.02	1.24	1.69
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด	เท่า	0.15	(0.12)	(0.78)
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	เท่า	73.67	75.33	89.13
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	วัน	4.95	4.85	4.10
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	เท่า	28.93	25.75	27.82
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย	วัน	12.62	14.18	13.12
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้	เท่า	5.76	5.28	5.48
ระยะเวลารับชำระหนี้	วัน	63.41	69.07	66.57
Cash Cycle	วัน	(45.84)	(50.05)	(49.36)
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหากำไร (Profitability Ratio)				
อัตรากำไรขั้นต้น	ร้อยละ	6.05	0.37	(6.56)
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	ร้อยละ	(8.14)	(15.44)	(24.29)
อัตรากำไรสุทธิ	ร้อยละ	(7.93)	(15.02)	(23.56)
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	ร้อยละ	(12.76)	(17.19)	(28.15)
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio)				
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	ร้อยละ	(7.59)	(12.03)	(20.40)
ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร	ร้อยละ	(1.31)	(8.62)	(20.26)
อัตราการหมุนของสินทรัพย์	เท่า	1.21	0.89	0.91
อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial Policy Ratio)				
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	0.35	0.31	0.27
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย	เท่า	(43.85)	(58.57)	(17.95)
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน(cash basis)	เท่า	0.76	(0.33)	(0.76)
อัตราการจ่ายเงินปันผล	ร้อยละ	N/A	N/A	N/A

16. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

ภาพรวมและเหตุการณ์สำคัญ

ภาพรวมของอุตสาหกรรมทันตกรรมมีการแข่งขันสูงเพราะมีคลินิกทำฟันเกิดขึ้นมากมาย และมีการแข่งขันทางด้านราคาสูง จากผลการสำรวจภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติพบว่า สุขภาพช่องปากโดยรวมของคนไทยดีขึ้น แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันคนไทยหันมาใส่ใจในสุขภาพช่องปากมากขึ้น ส่งผลให้มีความต้องการ (Demand) ที่ต้องการเข้าถึงบริการทางทันตกรรมมากขึ้น อย่างไรก็ตามในการรักษาทางทันตกรรมจะมีค่าใช้จ่ายสูงหากต้องการได้รับการรักษาที่ได้มาตรฐานทั้งอุปกรณ์และบุคลากร จึงอาจจะไม่ใช่คลินิกทันตกรรมที่ให้บริการด้วยค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด และจากการที่ผู้บริโภคมีความรู้และให้ความสำคัญกับมาตรฐานการรักษาและบริการมากขึ้น LDC เป็นคลินิกทันตกรรมที่มีคุณภาพไม่แพ้โรงพยาบาลเอกชนที่ได้มาตรฐานในอัตราค่าใช้จ่ายที่ยอมรับได้ ซึ่งสิ่งที่บริษัทฯ ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นตลอดมาคือคุณภาพการให้บริการภายใต้ทันตแพทย์เฉพาะทาง ด้วยอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์ที่มีมาตรฐาน และระบบความปลอดภัยของผู้รับบริการเป็นสำคัญยึดมั่นและให้ความสำคัญ

โดยบริษัทฯ มีนโยบายที่จะรักษาคุณภาพมาตรฐาน โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางจึงมีนโยบายพัฒนากระบวนการภายในให้สอดคล้องตามแนวทาง Dental Safety Goals and Guidelines 2015 เพื่อยืนยันรับรองฯ ซึ่งเมื่อต้นปี 2561 ทันตแพทย์สภาและกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ได้มีพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านประเมินโครงการคลินิกทันตกรรมคุณภาพของไทย ซึ่ง LDC เป็นหนึ่งในสถานประกอบการที่ผ่านการรับรอง TDCA ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งทำให้ผู้รับบริการเชื่อมั่นได้ว่าจะได้รับบริการทางด้านทันตกรรมที่ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยตามแนวทาง “Dental Safety Goals and Guidelines 2015” บริษัทยังคงมุ่งมั่นรักษามาตรฐานการดำเนินงานโดยตระหนักถึงคุณภาพในการให้บริการและมีแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้เกิดความน่าเชื่อถือและสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ จนทำให้ผลการดำเนินงานเติบโตได้อย่างต่อเนื่องเรื่อยมา

นอกจากนี้ ด้วยนโยบายมุ่งเน้นยกระดับความสุขของบุคลากรภายในบริษัทฯ “Internal Happiness” ที่บริษัทฯ มีความตระหนักถึงธุรกิจที่ต้องพึ่งพิงฝีมือแรงงาน จึงทดลองทำโครงการตามสมมุติฐาน ‘พลังความสุขจากภายใน’ โดยนำแนวคิดดังกล่าวไปใช้บริหาร ด้วยการพิจารณายกเครื่องปรับปรุงผลประโยชน์ ทั้งในส่วนของค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูลอื่นๆ ของพนักงาน ให้เอื้อต่อขวัญ และกำลังใจที่เหมาะสมกับการเติบโตของธุรกิจอย่างแท้จริง ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะที่สำคัญให้กับพนักงาน ส่งผลให้รายได้จากการดำเนินงานเติบโตขึ้นเป็นลำดับจนถึงปัจจุบัน

โดยในปี 2561 บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน) มีรายได้รวมเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน 82.11 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 20.39 ซึ่งรายได้หลักของบริษัทฯ มาจากคลินิกทันตกรรม 31 สาขาทั่วประเทศไทย นอกจากนี้บริษัทฯ ยังมีธุรกิจท่องเที่ยวภายใต้ชื่อ “LDC Silver Stone” ซึ่งเริ่มดำเนินการในไตรมาสที่ 3 ปี 2560 ที่มีแนวโน้มรายได้ดีขึ้นเป็นลำดับ

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ในปัจจุบัน บริษัทฯ มีศูนย์ทันตกรรมที่เปิดให้บริการครบทั้ง 31 สาขา โดยเป็นสาขาที่เปิดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลรวม 20 สาขาดังนี้ สาขาลาดพร้าว 89 สาขารามคำแหง 135 สาขารามอินทรา 37 (กม.4) สาขาแจ้งวัฒนะ สาขา

ศรีนครินทร์ สาขาอ่อนนุช สาขาราชพฤกษ์ สาขารังสิต สาขาเพชรเกษม สาขาพระราม 2 สาขางามวงศ์วาน สาขาพระราม 5 สาขาบางใหญ่ สาขานวมินทร์ สาขาสะพานใหม่ สาขาเสรีไทย สาขานนทบุรี สาขาอินทรา(กม.10) สาขา ศาลายา และเปิดเป็นคลินิกทันตกรรมทั่วไปภายใต้ชื่อ ใส่ใจทันตแพทย์อีก 1 สาขา คือ สาขาสายไหม ซึ่งทำเลที่ตั้งของ สาขาที่เปิดให้บริการนั้นครอบคลุมพื้นที่ชุมชนกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสมุทรปราการ นอกจากนี้บริษัทฯ ยังเปิดสาขาให้บริการในต่างจังหวัดอีก 11 สาขา โดยมีทำเลที่ตั้งอยู่บนถนน สายหลักและเป็นย่านเศรษฐกิจสำคัญ ดังนี้ สาขามุกดาหาร สาขานครพนม สาขานครราชสีมา สาขานครสวรรค์ สาขา มหาสารคาม สาขาเชียงราย สาขาอุบลราชธานี สาขาเชียงใหม่ สาขานครศรีธรรมราช สาขาลำปาง และสาขาอุดรธานี

สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2561 บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน) บริษัทฯ มีรายได้จากการบริการทาง การแพทย์รวมกับรายได้ท่องเที่ยวเติบโตเพิ่มขึ้น และเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา มีอัตราเติบโตร้อยละ 20.47 ซึ่งการเพิ่มขึ้นของรายได้ดังกล่าวเป็นผลจากนโยบายของบริษัทฯ ที่มุ่งเน้นการเติบโต ด้วยการขยายสาขาเพื่อให้กลุ่ม ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงการบริการของศูนย์ทันตกรรมได้สะดวกมากขึ้น รวมทั้งมีการมุ่งเน้นการให้บริการโดยบุคลากร ทันตแพทย์เฉพาะทาง ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์และวัสดุทางทันตกรรมซึ่งร้อยละ 90 นำเข้าจากยุโรปและ อเมริกา นอกจากนี้ยังมีระบบการจัดการที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกสาขา รวมทั้งภาพลักษณ์ที่ดีในการให้บริการทั้งในด้าน ของคุณภาพ สภาพแวดล้อม และการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับบริการทั้งนี้เพื่อสร้างความพึงพอใจ ประกอบกับสาขา ที่เปิดให้บริการในต่างจังหวัดเป็นที่รู้จักและยอมรับเพิ่มมากขึ้นทำให้มีจำนวนผู้รับบริการเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้บริษัทฯ ยัง มีรายได้จากการขายสินค้าที่มีอัตราเติบโตเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 53.45

1. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

1.1 ตารางแสดงผลการดำเนินงานปี 2559 – 2561

หน่วย : ล้านบาท	2559		2560		2561	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
รายได้ทางทันตกรรม	335.20	98.64	386.72	98.70	456.15	96.64
รายได้หลักอื่นๆ	4.63	1.36	5.11	1.30	15.88	3.36
รวมรายได้จากการให้บริการทางการแพทย์	339.83	100.00	391.84	100.00	472.03	100.00
ต้นทุนบริการ	362.13	106.56	390.38	99.63	443.49	93.95
กำไร(ขาดทุน)ขั้นต้น	-22.30	-6.56	1.45	0.37	28.55	6.05
รายได้อื่น	10.46	3.08	10.91	2.78	12.81	2.71
ต้นทุนในการจัดจำหน่าย	23.05	6.78	22.31	5.69	24.33	5.15
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	43.59	12.83	44.71	11.41	47.46	10.05
ต้นทุนทางการเงิน	4.37	1.29	0.93	0.24	0.69	0.15
กำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้	-82.86	-24.38	-55.59	-14.19	-31.11	-6.59
รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ภาษีเงินได้	0.33	0.10	-4.89	-1.25	-7.33	-1.55
กำไร(ขาดทุน)สำหรับปี	-82.53	-24.29	-60.48	-15.44	-38.44	-8.14
ผลกำไร (ขาดทุน) จากการประมาณการตามหลัก คณิตศาสตร์ประกันภัย	0.93	0.27	-0.07	-0.02	-2.17	-0.46
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม สำหรับปี	-81.60	-24.01	-60.55	-15.45	-40.61	-8.60

1.2 การวิเคราะห์ในรายละเอียดแยกแต่ละประเภทรายได้

ก. รายได้จากการให้บริการทางการแพทย์ จำแนกตามประเภทรายได้

1.2.1 รายได้ทางทันตกรรม ปี 2559 – 2561

หน่วย : ล้านบาท

รายได้ทางทันตกรรม	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
รายได้ค่าบริการทางการแพทย์	333.18	380.35	442.38
ค่าบริการทางการแพทย์	9.71	10.28	16.18
รายได้ค่ายาและเวชภัณฑ์	0.85	0.91	0.98
รายได้ค่าวัสดุอื่น	0.95	1.19	1.35
รายได้ค่า X-Ray	7.64	8.62	10.09
ส่วนลดจ่าย	(17.12)	(14.63)	(14.83)
รวม	335.20	386.72	456.15

1.2.1 (1) รายได้ทันตกรรมแยกสาขาทุก./ปริมณฑล และต่างจังหวัด

หน่วย : ล้านบาท

รายได้ทางทันตกรรม	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
สาขาทุก./ปริมณฑล ¹	317.73	341.96	384.05
สาขาต่างจังหวัด ²	17.47	44.76	72.10
รวม	335.20	386.72	456.15

หมายเหตุ

¹ สาขาทุก/ปริมณฑล จำนวน 20 สาขา เป็นสาขาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่เปิดให้บริการก่อนปี 2559 ได้แก่ สาขาลาดพร้าว รามคำแหง รามอินทรา กม.4 แจ้งวัฒนะ ศรีนครินทร์ อ่อนนุช ราชพฤกษ์ รังสิต เพชรเกษม ใส่ใจทันตแพทย์ สายไหม พระราม 2 งามวงศ์วาน พระราม 5 บางใหญ่ นวมินทร์ สะพานใหม่ เสรีไทย เพชรบุรี รามอินทรา กม.10 และศาลายา

² สาขาต่างจังหวัด จำนวน 11 สาขา เป็นสาขาต่างจังหวัดที่เปิดในปี 2559 เป็นต้นมา ได้แก่ สาขานครพนม มุกดาหาร นครราชสีมา นครสวรรค์ นครศรีธรรมราช อุตรธานี ลำปาง มหาสารคาม เชียงราย อุบลราชธานี และเชียงใหม่

ปี 2561 มีรายได้รวมในปี 2561 จำนวน 484.85 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 และปี 2560 จำนวน 134.56 ล้านบาท และ 82.11 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 38.41 และร้อยละ 20.39 ตามลำดับ รายได้รวมในปี 2561 เป็นรายได้ทางทันตกรรม จำนวน 456.15 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 96.64 ของรายได้จากการให้บริการทางการแพทย์เพิ่มขึ้นจากปี 2559 และปี 2560 ที่มีรายได้ทางทันตกรรมเท่ากับ 335.20 ล้านบาท และ 386.72 ล้านบาท ตามลำดับ โดยรายได้ทางทันตกรรมดังกล่าวจำแนกรายได้ตามกลุ่มสาขาที่เปิดในกรุงเทพฯ ปริมณฑล และสาขาต่างจังหวัด ดังนี้

- สาขาในกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีรายได้ทางทันตกรรม ปี 2561 จำนวน 384.05 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2559 เท่ากับ 66.32 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 20.87 และปี 2560 จำนวน 42.09 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 12.31
- สาขาต่างจังหวัด มีรายได้ทางทันตกรรม ปี 2561 จำนวน 72.10 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 เท่ากับ 54.63 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 312.64 และปี 2560 จำนวน 27.34 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 61.07

การเพิ่มขึ้นของรายได้ค่ารักษาทางการแพทย์ดังกล่าว มาจาก ในปี 2561 บริษัทฯ ปรับนโยบายด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลซึ่งเป็นผลดีต่อการบริการในภาพรวม ประกอบกับศูนย์ทันตกรรมที่เปิดในต่างจังหวัดเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับมากขึ้น รวมถึงการมุ่งเน้นให้บริการรักษาโดยบุคลากรทันตแพทย์เฉพาะทางที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ ความพร้อมด้านอุปกรณ์การแพทย์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ ส่งผลให้จำนวนผู้รับบริการเพิ่มมากขึ้นจากการให้บริการที่ครอบคลุมพื้นที่และเข้าถึงกลุ่มผู้รับบริการมากขึ้น โดยในปี 2561 มีจำนวนครั้งที่ให้บริการทั้งสิ้น 168,308 ครั้ง เพิ่มขึ้นจากปี 2559 และปี 2560 ที่มีจำนวนครั้งการรักษาเท่ากับ 150,072 ครั้ง และ 160,003 ครั้ง ตามลำดับ

จากการที่บริษัทฯ มีจำนวนผู้รับบริการทางด้านทันตกรรมมากขึ้น ทำให้รายได้ส่วนอื่นๆ ที่อ้างอิงกับการรักษาทางทันตกรรมเพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกันในปี 2561 ดังนี้

- รายได้ค่ารักษาทางการแพทย์ จำนวน 442.38 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 109.21 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 32.78 และเพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 62.03 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 16.31
- รายได้ค่าบริการทางการแพทย์ จำนวน 16.18 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 6.47 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 66.57 และเพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 5.90 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 57.34
- รายได้ค่ายาและเวชภัณฑ์ จำนวน 0.98 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 0.13 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 15.11 และเพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 0.07 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.20%
- รายได้ค่าวัสดุอื่น จำนวน 1.35 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 0.40 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 42.07 และเพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 0.16 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13.61
- รายได้ค่า X-Ray จำนวน 10.09 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 2.45 หรือคิดเป็นร้อยละ 32.13 และเพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 1.48 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 17.13

1.2.2 รายได้หลักอื่น ๆ ปี 2559 – 2561

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
รายได้จากการขายสินค้า	4.63	5.11	7.85
รายได้จากการให้บริการนำเที่ยว	-	2.13	8.04
รวม	4.63	7.24	15.89

ในปี 2561 บริษัทฯ มีรายได้จากการขายสินค้า จำนวน 7.85 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 3.22 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 69.52 และเพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 2.73 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 53.45 เมื่อเทียบกับปี 2559 และปี 2560 การเพิ่มขึ้นมาจากจำนวนผู้รับบริการเพิ่มมากขึ้น และมีรายได้จากการให้บริการนำเที่ยว จำนวน 8.04 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2560จำนวน 5.91 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 277.90 (เริ่มรับรู้รายได้ปี 2560)

1.2.3 รายได้อื่นๆ ปี 2559 – 2561

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
รายได้ค่าสมาชิก	2.23	1.28	1.91
รายได้ฝึกอบรม	0.91	0.53	0.77
ดอกเบี้ยรับ	1.06	1.22	0.80
รายได้ค่าเช่า-บริการพื้นที่	-	3.31	4.29
อื่น ๆ	6.26	4.58	5.05
รวม	10.46	10.91	12.81

ในปี 2561 บริษัทฯ มีรายได้อื่นๆ จำนวน 12.81 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 2.35 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 22.53 และเพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 1.90 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 17.48 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2559 และปี 2560 ไม่แตกต่างอย่างมีสาระสำคัญ

1.3 ต้นทุนบริการ

ต้นทุนบริการหลัก ปี 2559 – ปี 2561

	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561	
	ลบ.	ร้อยละ	ลบ.	ร้อยละ	ลบ.	ร้อยละ
ค่าตอบแทนทันตแพทย์	175.12	52.56%	199.00	52.32%	221.91	50.16%
ค่าเช่าสำนักงานและสาขา	49.14	14.75%	52.87	13.90%	52.71	11.92%
เงินเดือนพนักงานสาขา	54.99	16.50%	53.81	14.15%	64.29	14.53%
ค่าเสื่อมราคา	19.17	5.75%	21.93	5.76%	21.32	4.82%
ต้นทุนเวชภัณฑ์และวัสดุสิ้นเปลือง	35.75	10.73%	30.58	8.04%	36.99	8.36%
ค่าแบริ่งทันตกรรม	13.78	4.14%	17.68	4.65%	23.02	5.20%
ต้นทุนบริการอื่นๆ	14.18	4.26%	14.52	3.82%	23.24	5.25%
รวมต้นทุนบริการ	362.13	108.69%	390.38	102.64%	443.49	100.25%

หมายเหตุ : ร้อยละที่คำนวณได้ คิดจากต้นทุนบริการเปรียบเทียบกับรายได้ค่ารักษาทางการแพทย์

ในปี 2561 บริษัทฯ มีต้นทุนบริการจำนวน 443.49 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 และปี 2560 จำนวน 81.35 ล้านบาท และ 53.11 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 22.47 และร้อยละ 13.60 ตามลำดับ ซึ่งต้นทุนบริการที่เพิ่มขึ้นจะเป็นไปตามการให้บริการรักษาทางการแพทย์ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งมีสัดส่วนต้นทุนบริการต่อรายได้จากการให้บริการในปี 2559 - ปี 2561 เท่ากับร้อยละ 106.56 ร้อยละ 99.63 และร้อยละ 93.95 ตามลำดับ โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญมาจาก

- ค่าตอบแทนแพทย์ ในปี 2559 – ปี 2561 จำนวน จำนวน 175.12 ล้านบาท 199.00 ล้านบาท และ 221.91 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 52.56 ร้อยละ 52.32 และร้อยละ 50.16 ตามลำดับ

- ค่าเช่าสำนักงานและสาขาในปี 2559 – ปี 2561 จำนวน 49.14 ล้านบาท 52.87 ล้านบาท และ 52.71 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 14.75 ร้อยละ 13.90 และร้อยละ 11.92 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในปี 2561 จะเห็นได้ว่า บริษัทฯ มีค่าเช่าสำนักงานและสาขาน้อยกว่าปี 2560 เนื่องจากตั้งแต่ปี 2560 บริษัทฯ ไม่ได้มีการขยายสาขาเพิ่ม
- ค่าใช้จ่ายพนักงาน ในปี 2559 – 2561 จำนวน 54.99 ล้านบาท 53.81 ล้านบาท และ 64.29 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 16.50 ร้อยละ 14.15 และร้อยละ 14.53 ตามลำดับ ในปี 2561 จะเห็นได้ว่า บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายพนักงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการปรับโครงสร้างเงินเดือนซึ่งเป็นผลจากการปรับค่าแรงขั้นต่ำ ประกอบกับบริษัทฯ ไม่มีการปรับค่าตอบแทนตั้งแต่ปี 2559 และเพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานได้
- ค่าเสื่อมราคาในปี 2559 – ปี 2561 จำนวน 19.17 ล้านบาท 21.93 ล้านบาท และ 21.32 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.75 ร้อยละ 5.76 และร้อยละ 4.82 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในปี 2561 จะเห็นได้ว่า บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายค่าเสื่อมราคาน้อยกว่าปี 2560 เนื่องจากตั้งแต่ปี 2560 บริษัทฯ ไม่มีการลงทุนด้านอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์เพิ่ม
- ต้นทุนเวชภัณฑ์ และวัสดุสิ้นเปลือง จำนวน 35.75 ล้านบาท 30.58 ล้านบาท และ 36.995 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 10.73 ร้อยละ 8.04 และร้อยละ 8.36 ตามลำดับ การที่ต้นทุนเวชภัณฑ์ และวัสดุสิ้นเปลืองเพิ่มขึ้นก็เป็นไปตามการให้บริการที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ในปี 2560 จะเห็นได้ว่า บริษัทฯ มีต้นทุนเวชภัณฑ์ และวัสดุสิ้นเปลืองลดต่ำกว่าปี 2559 เนื่องจากบริษัทฯ มีการควบคุมการใช้สินค้าคงเหลือในแต่ละสาขา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากขึ้น
- ค่าแลกเปลี่ยนกรรม 13.78 ล้านบาท 17.68 ล้านบาท และ 23.02 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.14 ร้อยละ 4.65 และร้อยละ 5.20

1.4 ต้นทุนในการจัดจำหน่ายและค่าใช้จ่ายบริหาร

1.4.1 ต้นทุนในการจัดจำหน่าย

ต้นทุนในการจัดจำหน่าย ปี 2559 – ปี 2561

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
ค่าธรรมเนียมบัตรเครดิต	5.61	6.24	7.38
ค่าใช้จ่ายในการโฆษณาประชาสัมพันธ์	14.30	6.46	2.01
เงินรางวัลการขาย	-	5.55	9.56
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	3.14	4.07	5.38
รวมต้นทุนในการจัดจำหน่าย	23.05	22.32	24.33

ในปี 2561 บริษัทฯ มีต้นทุนในการจัดจำหน่ายเท่ากับ 24.33 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 และปี 2560 จำนวน 1.28 ล้านบาท และ 2.01 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.54 และร้อยละ 9.03 ต้นทุนหลักที่สำคัญ คือ ค่าธรรมเนียมบัตรเครดิต ค่าใช้จ่ายในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และ เงินรางวัลการขาย ในปี 2561 บริษัทฯ มีค่าธรรมเนียมจ่ายจากบัตรเครดิต จำนวน 7.38 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 และปี 2560 จำนวน 1.77 ล้านบาท และ 1.14 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ

31.53 และร้อยละ 18.34 ตามลำดับ ซึ่งการเพิ่มขึ้นดังกล่าว เกิดจากการที่ผู้รับบริการจ่ายชำระค่าบริการต่าง ๆ ผ่านบัตรเครดิตมากขึ้น ในขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านการประชาสัมพันธ์ในปี 2561 มีจำนวน 2.01 ล้านบาท ลดลงจากปี 2559 และปี 2560 จำนวน 12.29 ล้านบาท และ 4.45 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 85.94 และ 68.90 ตามลำดับ เนื่องจากตั้งแต่ปี 2560 บริษัทฯ มุ่งเน้นการสร้างความพึงพอใจให้ผู้รับบริการจากภายในด้วยการให้บริการ ดังนั้น ทางบริษัทฯ ได้กำหนดเงินรางวัลให้สาขาที่ทำได้เพิ่ม ในปี 2561 และปี 2560 จำนวน 9.56 ล้านบาท และ 5.55 ล้านบาท ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนในการจัดจำหน่ายต่อรายได้รวม ในช่วงปี 2559 – ปี 2561 พบว่า บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายต่อรายได้รวม เท่ากับ ร้อยละ 6.58 ร้อยละ 5.54 ร้อยละ 5.02 ตามลำดับ

1.4.2 ค่าใช้จ่ายบริหาร

ค่าใช้จ่ายบริหาร ปี 2559 – ปี 2561

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน	20.37	20.96	25.02
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	1.02	0.98	1.09
ค่าเช่าสำนักงาน	1.43	1.44	1.45
ค่าสาธารณูปโภค	0.65	0.77	0.79
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	1.08	0.93	1.39
ค่าตอบแทนกรรมการ	0.45	0.83	0.87
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	18.59	18.81	16.85
รวมค่าใช้จ่ายในการบริหาร	43.59	44.71	47.46

ในปี 2561 บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายในการบริหารเท่ากับ 47.46 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 และปี 2560 จำนวน 3.87 ล้านบาท และ 2.74 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 8.87 และ 6.14 ตามลำดับ ค่าใช้จ่ายหลักในการบริหารจะเป็นค่าใช้จ่ายด้านพนักงานของสำนักงาน ในปี 2561 มีค่าใช้จ่ายพนักงานของสำนักงาน จำนวน 25.02 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 และปี 2560 จำนวน 4.65 ล้านบาท และ 4.06 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 22.84 และ 19.38 ตามลำดับ ในปี 2561 จะเห็นได้ว่า บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายพนักงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการปรับโครงสร้างเงินเดือนซึ่งเป็นผลจากการปรับค่าแรงขั้นต่ำ ประกอบกับบริษัทฯ ไม่มีการปรับค่าตอบแทนตั้งแต่ปี 2559 และเพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานได้นอกจากนี้ยังเกิดจากการปันส่วนของค่าเสื่อมราคามาเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหาร ค่าเช่าสำนักงาน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าโทรศัพท์ เป็นต้น เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการบริหารต่อรายได้รวม ในช่วงปี 2559 – ปี 2561 พบว่า บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายในการบริหารต่อรายได้รวม เท่ากับร้อยละ 12.44 ร้อยละ 11.10 และ ร้อยละ 9.79 ตามลำดับ

1.5 ต้นทุนทางการเงิน

ในปี 2561 บริษัทฯ มีต้นทุนทางการเงินจำนวน 0.69 ล้านบาท ลดลงจากปี 2559 และปี 2560 จำนวน 3.68 ล้านบาท และ 0.24 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 84.14 และร้อยละ 25.66 ตามลำดับ

ปี 2561 บริษัทฯ มีดอกเบียจ่ายประเภทดอกเบี้ยเข้าซื้อเครื่องมือแพทย์ จำนวน 0.69 ล้านบาท ลดลงจากปี 2559 จำนวน 0.07 ล้านบาท และ 0.24 ล้านบาท ตามลำดับ เนื่องจากไม่มีการลงทุนด้านอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์เพิ่ม สำหรับดอกเบียจ่ายประเภทเงินกู้ ในปี 2559 บริษัทฯ มีดอกเบียจ่ายจากการออกตั๋วเงิน หรือ Bills of Exchange (B/E) 100 ล้านบาท โดยมีดอกเบียเงินกู้ดังกล่าวจำนวน 3.54 ล้านบาท ซึ่งได้ชำระคืนเงินจากการออกตั๋ว B/E เรียบร้อยแล้ว

1.6 อัตรากำไรขั้นต้น และกำไร(ขาดทุน) สุทธิ

ในปี 2561 บริษัทฯ มีกำไรขั้นต้น จำนวน 28.55 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 และปี 2560 จำนวน 50.85 ล้านบาท และ 27.09 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นในปี 2559 – 2561 เท่ากับร้อยละ (6.56) ร้อยละ 0.37 และ ร้อยละ 6.05 ซึ่งอัตรากำไรขั้นต้นในปี 2561 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2559 และปี 2560 เนื่องจากสาขาใหม่สามารถรับรู้รายได้เต็มปีในปี 2560

เมื่อพิจารณากำไร(ขาดทุน)สุทธิ พบว่า ในปี 2561 บริษัทฯ มีผลขาดทุนสุทธิ จำนวน (38.44) ล้านบาท ขาดทุนสุทธิลดลงจากปี 2559 และปี 2560 ที่มีผลขาดทุนสุทธิ จำนวน (82.53) ล้านบาท และ (60.48) ล้านบาท ตามลำดับ โดยคิดเป็นอัตรากำไรสุทธิในปี 2559 – ปี 2561 เท่ากับร้อยละ (23.56) ร้อยละ (15.02) และร้อยละ (7.93) ตามลำดับ เนื่องจากผลขาดทุนสุทธิสาเหตุหลักเกิดจาก ต้นทุนที่เกิดจากสาขาใหม่ยังมีสัดส่วนสูงเมื่อเทียบกับรายได้ค่าบริการที่ยังไม่ครอบคลุมต้นทุนที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณากำไร (ขาดทุน) สุทธิ แสดงให้เห็นว่า บริษัทมีผลการดำเนินงานดีขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2559 และปี 2560

1.7 อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น

ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาบริษัทฯ ยังไม่มีการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้น ซึ่งอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ตั้งแต่ปี 2559-2561 มีอัตราร้อยละ (28.15), ร้อยละ (17.19) และร้อยละ (12.76) ตามลำดับ โดยส่วนของผู้ถือหุ้นมีการเปลี่ยนแปลงเป็นตัวเลขเท่ากับ 382.13 ล้านบาท 321.58 ล้านบาท และ 280.97 ล้านบาท ตามลำดับ และสาเหตุที่อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นลดลงในปี 2561 เนื่องจากบริษัทฯ มีผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิจำนวน 40.61 ล้านบาท จึงไม่มีการจ่ายเงินปันผลประจำปี 2561 ซึ่งเป็นไปตามนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทฯ

2. ฐานะทางการเงิน

2.1 สินทรัพย์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2559 – 2561 บริษัทฯ มีสินทรัพย์รวมจำนวน 486.57 ล้านบาท 422.27 ล้านบาท และ 379.77 ล้านบาทตามลำดับ โดยมีรายละเอียดของสินทรัพย์รายการสำคัญดังนี้

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2559 – 2561 บริษัทฯ มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดจำนวน 78.12 ล้านบาท 53.10 ล้านบาท และ 63.92 ล้านบาท ตามลำดับ ประกอบด้วยเงินสดในมือและเงินฝากธนาคารทั้งในรูปบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ บัญชีกระแสรายวัน และบัญชีเงินฝากประจำ ซึ่งมีการเพิ่มขึ้น หรือลดลง ตามการบริหารการเงินในวันที่สิ้นสุดรอบ

บัญชีแต่ละงวด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯ มีเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายหุ้นเพิ่มทุน ในปี 2560 และปี 2561 จากการใช้จ่ายในบริษัทฯ เป็นการบริหารเงินสดปกติ

ลูกหนี้การค้าและค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2559 – 2561 บริษัทฯ มีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนดังตารางข้างท้าย
ตารางแสดงลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

หน่วย : ล้านบาท

	31 ธันวาคม		
	2559	2560	2561
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	0.78	2.15	4.02
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	2.14	0.96	1.89
ลูกหนี้อื่น ๆ	1.68	2.70	1.11
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ๆ สุทธิ	4.60	5.81	7.01

ตารางแสดงยอดลูกหนี้การค้าตามอายุหนี้ที่ค้างชำระ

หน่วย : ล้านบาท

ช่วงเวลา	31 ธันวาคม		
	2559	2560	2561
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	0.34	0.23	1.57
อายุหนี้ไม่เกิน 1 เดือน	0.21	1.74	2.10
อายุหนี้ระหว่าง 1 – 3 เดือน	0.14	0.14	0.20
อายุหนี้ระหว่าง 3 – 6 เดือน	0.02	0.01	0.08
อายุหนี้ระหว่าง 6 – 12 เดือน	0.06	0.04	0.08
อายุหนี้มากกว่า 12 เดือนขึ้นไป	0.10	0.11	0.09
รวม	0.88	2.26	4.12
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(0.10)	(0.13)	(0.29)
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	0.78	2.13	3.83

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2559 – 2561 บริษัทฯ มีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียน บริษัทฯมีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น จำนวน 4.60 ล้านบาท 5.81 ล้านบาท และ 7.01 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้บริษัทฯ มีการให้เทอมเครดิตแก่ลูกหนี้เฉลี่ยเท่ากับ 30 วัน นับจากวันที่ลูกค้ามาใช้บริการ โดยสามารถคำนวณระยะเวลาเรียกเก็บหนี้เฉลี่ยในปี 2559-2561 ได้เท่ากับ 4.10 วัน 4.85 วัน และ 4.95 วัน ตามลำดับ

ทั้งนี้บริษัทฯ ประเมินค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญโดยประมาณจากลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บเงินไม่ได้ และคาดการณ์เกี่ยวกับการชำระหนี้ในขนาดของลูกหนี้เป็นเกณฑ์พิจารณาอายุหนี้ที่ค้างชำระ ลูกค้านการค้าที่เกินกำหนดชำระมากกว่า 12 เดือน บริษัทฯตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559-2561 มียอดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจำนวน 0.10 ล้านบาท 0.13 ล้านบาท และ 0.29 ล้านบาท ตามลำดับ ณ สิ้นปี 2559-2561 มีลูกหนี้การค้าที่เกินกำหนดชำระมากกว่า 12 เดือน จำนวน 0.10 ล้านบาท 0.11 ล้านบาท และ 0.09 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้ฝ่ายบริหารเชื่อว่าได้บันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญไว้เพียงพอแล้ว

สินค้ำคงเหลือ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2559-2561 บริษัทฯ มีสินค้ำคงเหลือจำนวน 15.19 ล้านบาท 15.14 ล้านบาท และ 15.52 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมูลค่าส่วนใหญ่คือ วัสดุทันตกรรม

ในปี 2559 บริษัทฯ มีสินค้ำคงเหลือเพิ่มขึ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 เท่ากับ 4.35 ล้านบาท จากการสำรองวัสดุทันตกรรม ยาเวชภัณฑ์ต่าง ๆ และวัสดุสิ้นเปลือง เพื่อให้เพียงพอต่อการให้บริการ

ในปี 2560 บริษัทฯ มีสินค้ำคงเหลือลดลงเล็กน้อย จากปี 2559 คิดเป็นจำนวน 0.05 ล้านบาท

ในปี 2561 บริษัทฯ มีสินค้ำคงเหลือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จาก ณ 31 ธันวาคม 2560 เท่ากับ 0.38 ล้านบาท

ในปี 2559-2561 บริษัทฯ มีอัตราส่วนหมุนเวียนสินค้ำคงเหลือ เท่ากับ 27.82 เท่า 25.75 เท่า และ 28.93 เท่า ตามลำดับ ส่งผลให้มีระยะเวลาขายสินค้ำเฉลี่ย เท่ากับ 13.12 วัน 14.18 วัน และ 12.62 วัน ตามลำดับ

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ตารางแสดงที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

หน่วย : ล้านบาท

	31 ธันวาคม		
	2559	2560	2561
ที่ดิน	38.21	38.21	36.25
อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร	17.19	16.26	16.94
เครื่องมือและอุปกรณ์ทันตกรรม	101.20	95.41	83.89
เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	16.18	14.53	11.23
คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สำนักงาน	2.85	2.13	1.65
ยานพาหนะ	-	-	-
งานระหว่างก่อสร้าง	0.06	-	-
รวมที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	175.69	166.54	149.96

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2559-2561 บริษัทฯ มีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ จำนวน 175.69 ล้านบาท 166.54 ล้านบาท และ 149.96 ล้านบาท ตามลำดับ

โดยในปี 2559 บริษัทฯ ได้ลงทุนซื้อที่ดินเพื่อสำหรับขยายสาขาการให้บริการเพื่อใช้เป็นที่ตั้งของศูนย์ทันตกรรม แอลดีซี สาขามหาสารคาม และ สาขาอุบลราชธานี มูลค่า 27.50 ล้านบาท และมีงานระหว่างก่อสร้างของสาขา มหาสารคาม และ สาขาอุบลราชธานี

ในปี 2560 บริษัทฯ มีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ลดลงจาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 9.14 ล้านบาท จากการตัดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ของบริษัทฯ เต็มปี จากการซื้อเครื่องมือประกอบวิชาชีพ และได้มีการจำหน่ายรถยนต์ไปจำนวน 2 คัน

ในปี 2561 บริษัทฯ มีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ลดลงจาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 16.58 ล้านบาท จากการตัดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ของบริษัทฯ เต็มปี ขณะที่มีการลดลงของที่ดินสาขา มหาสารคาม เท่ากับ 1.97 ล้านบาท จากการจัดประเภทเป็นอาคาร

สินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาว

ตารางแสดงสินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาว

หน่วย : ล้านบาท

	31 ธันวาคม		
	2559	2560	2561
สินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาว	176.04	178.57	181.28
ค่าตัดจำหน่าย	(56.71)	(69.53)	(82.11)
สินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาว-สุทธิ	119.33	109.04	99.17

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2559-2561 บริษัทฯ มีสินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาว-สุทธิ จำนวน 119.33 ล้านบาท 109.04 ล้านบาท และ 99.17 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งสินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาวส่วนใหญ่เป็นอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานระยะยาว

โดยในปี 2560 บริษัทฯ มีสินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาวลดลงจาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 10.29 ล้านบาท เนื่องจากตัดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์บนพื้นที่เช่า

ในปี 2561 บริษัทฯ มีสินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาวลดลงจาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 9.87 ล้านบาท เนื่องจากตัดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์บนพื้นที่เช่า

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2559-2561 บริษัทฯ มีสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ จำนวน 1.96 ล้านบาท 1.73 ล้านบาท และ 1.03 ล้านบาท ตามลำดับ

ในปี 2560 บริษัทฯ มีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนลดลงจาก ณ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 0.24 ล้านบาท เนื่องจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามงวดบัญชี

ในปี 2561 บริษัทฯ มีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนลดลงจาก ณ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 0.70 ล้านบาท เนื่องจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามงวดบัญชี และในปี 2561 มีการตัดจ่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เป็นค่าใช้จ่ายจำนวน 0.28 ล้านบาท

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2559-2561 บริษัทฯ มีสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี จำนวน 13.73 ล้านบาท 8.86 ล้านบาท และ 2.07 ล้านบาท

ในปี 2561 บริษัทฯ มีสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีลดลง ณ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 6.79 ล้านบาท เนื่องจากมีการทบทวนประมาณการผลการดำเนินงานใหม่ทำให้ใช้สิทธิขาดทุนสุทธิลดลง และจากสัญญาเช่าดำเนินงานการตัดจ่ายค่าเช่าและสิทธิการเช่าที่กรมสรรพากรได้ออกคำสั่งที่ ทป.299/2561 ให้ตัดจ่ายตามส่วนแห่งระยะเวลาการเช่าทรัพย์สินซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์บัญชี ทำให้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีที่เคยบันทึกไว้ลดลงทั้งจำนวน

2.2 หนี้สิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2559 – 2561 บริษัทฯ มีหนี้สินรวมจำนวน 104.44 ล้านบาท 100.70 ล้านบาท และ 98.81 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดของหนี้สินรายการสำคัญดังนี้

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2559 – 2561 บริษัทฯ มีเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวน 75.50 ล้านบาท 72.25 ล้านบาท และ 81.85 ล้านบาท ตามลำดับ

ในปี 2560 บริษัทฯ มีเจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้นและเจ้าหนี้อื่นลดลง จาก ณ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 1.34 ล้านบาท และ 4.58 ล้านบาทตามลำดับ โดยเจ้าหนี้อื่นส่วนใหญ่ลดลงจากเจ้าหนี้ค่าทรัพย์สิน เจ้าหนี้เงินประกันผลงาน และ เจ้าหนี้ค่าก่อสร้าง

ในปี 2561 บริษัทฯ มีเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นเพิ่มขึ้น จาก ณ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 2.68 ล้านบาท และ 6.92 ล้านบาทตามลำดับ โดยเจ้าหนี้อื่นส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นจาก ค่าแพทย์ค้างจ่าย และค่าแลปค้างจ่าย ขณะที่มีการลดลงของเจ้าหนี้ค่าทรัพย์สิน และเจ้าหนี้เงินประกันผลงาน

ในปี 2559 - 2561 บริษัทฯ มีอัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้ เท่ากับ 5.48 เท่า 5.28 เท่า และ 5.76 เท่า ตามลำดับ ส่งผลให้มีระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย เท่ากับ 66.57 วัน 69.07 วัน และ 63.41 วัน ตามลำดับ ซึ่งบริษัทฯ ได้เทอมเครดิตจาก เจ้าหนี้การค้าเฉลี่ยประมาณ 60-90 วัน ทำให้อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย และระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย ส่งผลให้ ณ 31 ธันวาคม 2559-2560 บริษัทฯ มี Cash Cycle เท่ากับ -49.36 วัน -50.05 วัน และ -45.84 วัน ตามลำดับ

หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน

ตารางแสดงหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน

	31 ธันวาคม		
	2559	2560	2561
หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	5.80	7.64	11.84
หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินที่ถึงกำหนดชำระเกิน 1 ปี	16.29	12.45	0.68
รวมหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	22.09	20.09	12.52

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2559 – 2561 บริษัทฯ มีหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน จำนวน 22.09 ล้านบาท 20.09 ล้านบาท และ 12.52 ล้านบาท ตามลำดับ

ในปี 2560 บริษัทฯ มีหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินลดลง จาก ณ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 1.99 ล้านบาท โดยลดลงจากการจ่ายชำระหนี้ค่างวดตามสัญญาเช่าการเงิน

ในปี 2561 บริษัทฯ มีหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินลดลง จาก ณ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 7.57 ล้านบาท โดยลดลงจากการจ่ายชำระหนี้ค่างวดตามสัญญาเช่าการเงิน และไม่มีการทำสัญญาเช่าเพิ่มในด้านอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์

2.3 ส่วนของผู้ถือหุ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2559 - 2561 บริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้นรวมจำนวน 382.13 ล้านบาท 321.58 ล้านบาท และ 280.97 ล้านบาท ตามลำดับ

ในปี 2560 บริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้น ลดลงจาก ณ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 60.55 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ มีผลดำเนินงานขาดทุน

ในปี 2561 บริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้น ลดลงจาก ณ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 40.61 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ มีผลดำเนินงานขาดทุน

3. สภาพคล่อง

บริษัทฯ มีอัตราส่วนสภาพคล่อง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ถึง 2561 เท่ากับ 1.88 เท่า 1.43 เท่า และ 1.19 เท่า ตามลำดับ อัตราส่วนสภาพคล่อง เกิดจากรายการสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งหากพิจารณาจากอัตราส่วนสภาพคล่องในปี 2561 พบว่า มีอัตราส่วนสภาพคล่องลดลงจากปี 2559 และปี 2560 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 - 2561 บริษัทฯ มีสินทรัพย์หมุนเวียนรวมจำนวน 152.90 ล้านบาท 114.05 ล้านบาท และ 111.45 ล้านบาท ตามลำดับ และหนี้สินหมุนเวียนรวมจำนวน 81.30 ล้านบาท 79.90 ล้านบาท และ 93.69 ล้านบาทตามลำดับ

นอกจากนี้ หากพิจารณาจากอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว พบว่า บริษัทฯ มีอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 - 2561 เท่ากับ 1.69 เท่า 1.24 เท่า และ 1.02 เท่าตามลำดับ โดยในปี 2561 บริษัทฯ มีอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วลดลงจากปี 2559 และ ปี 2560

4. กระแสเงินสด

ตารางแสดงกระแสเงินสด

หน่วย : ล้านบาท

	31 ธันวาคม		
	2559	2560	2561
กระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงาน	(55.99)	(9.92)	13.11
กระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) ในกิจกรรมลงทุน	(122.86)	(8.10)	5.28
กระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมจัดหาเงิน	250.93	(6.99)	(7.57)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	72.08	(25.01)	10.81
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ 1 ม.ค.	6.03	78.12	53.10
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ 31 ธ.ค.	78.12	53.10	63.92

บริษัทฯ มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 – 2561 จำนวน 78.12 ล้านบาท 53.10 ล้านบาท และ 63.92 ล้านบาทตามลำดับ โดยมีรายละเอียดการได้มาและการนำไปใช้ของกระแสเงินสด ดังนี้

ในปี 2559 - 2561 บริษัทฯ มีกระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน (55.99) ล้านบาท (9.92) ล้านบาท และ 13.11 ล้านบาท

ในปี 2559 – 2561 บริษัทฯ มีกระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) ในกิจกรรมลงทุน จำนวน (122.86) ล้านบาท (8.10) ล้านบาท และ 5.28 ล้านบาท โดย

- ปี 2559 มีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมลงทุน จำนวน 122.86 ล้านบาท โดยหลักเกิดจากการนำเงินไปฝากประจำประเภท 4 เดือนกับธนาคารแห่งหนึ่ง จำนวน 55.00 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.50 ต่อปี นอกจากนี้เกิดจากการขยายสาขาใหม่ ทำให้รายการเงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ถาวร 36.22 ล้านบาท จ่ายชำระหนี้ค่าสินทรัพย์ 1.27 ล้านบาท จ่ายค่าสินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาว 30.22 ล้านบาท (ประกอบด้วย ค่าเช่าและเงินเปล่า, อาคารและงานระหว่างก่อสร้าง) และการจ่ายซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน 1.29 ล้านบาท

- ปี 2560 มีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมลงทุน จำนวน 8.10 ล้านบาท จากการซื้อสินทรัพย์ถาวร 6.70 ล้านบาท จ่ายชำระหนี้ค่าสินทรัพย์ 13.83 ล้านบาท และจ่ายค่าสินทรัพย์บนพื้นที่ระยะยาว 2.53 ล้านบาท

- ปี 2561 มีกระแสเงินสดได้มาในกิจกรรมลงทุน จำนวน 5.28 ล้านบาท โดยหลักเกิดจากการเงินลงทุนระยะสั้น จำนวน 15.00 ล้านบาท ครบกำหนด จากการซื้อสินทรัพย์ถาวรจำนวน 4.56 ล้านบาท จ่ายชำระหนี้ค่าสินทรัพย์ จำนวน 2.24 ล้านบาท และจ่ายค่าสินทรัพย์บนพื้นที่ระยะยาวจำนวน 2.71 ล้านบาท

ในปี 2559 – 2561 บริษัทฯ มีกระแสเงินสดได้มา(ใช้ไป)ในกิจกรรมจัดหาเงิน จำนวน 250.93 ล้านบาท (6.99) ล้านบาท และ (7.57) ล้านบาท โดย

- ปี 2559 มีกระแสเงินสดได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงิน จำนวน 250.93 ล้านบาท โดยหลักมาจากการรับชำระค่าหุ้นเพิ่มทุน 259.50 ล้านบาท

- ปี 2560 มีกระแสเงินสดใช้ไปจากกิจกรรมจัดหาเงิน จำนวน 6.99 ล้านบาท จากการชำระหนี้ตามสัญญาเช่าทางการเงิน

- ปี 2561 มีกระแสเงินสดใช้ไปจากกิจกรรมจัดหาเงิน จำนวน 7.57 ล้านบาท จากการชำระหนี้ตามสัญญาเช่าทางการเงิน

5. ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินงานหรือฐานะการเงินในอนาคต

การถูกฟ้องร้องจากผู้ให้บริการ

ปัจจุบัน ประชาชนรับทราบข้อมูลในเรื่องสิทธิของผู้ป่วยหรือผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับภาครัฐได้ออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองและเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ป่วยหรือผู้บริโภค โดยอำนวยความสะดวกในการดำเนินคดีกับผู้ให้บริการสถานพยาบาลตลอดจนบุคลากรทางการแพทย์มากขึ้น จึงอาจส่งผลให้บริษัทฯ มีความเสี่ยงจากการถูกฟ้องร้องจากการให้บริการด้านการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น หากมาตรฐานหรือผลการให้บริการทางทันตกรรมของบริษัทฯ ไม่เป็นไปตามที่ผู้ให้บริการคาดหวัง

อย่างไรก็ดี บริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญในการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพการให้บริการ การคัดกรองทันตแพทย์และผู้ช่วยทันตแพทย์ รวมทั้งคำนึงถึงสิทธิของผู้ป่วย การบริหารความคาดหวังของผู้ใช้บริการ โดยมีการให้ผู้มาใช้บริการประเมินความพึงพอใจในการให้บริการ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการของบริษัทฯ ต่อไป นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังจัดให้มีช่องทางในการรับข้อเสนอแนะ คำติชม หรือข้อร้องเรียนต่างๆ ผ่านช่องทางที่หลากหลาย โดยบริษัทฯ มีกระบวนการรายงานและแก้ไขปัญหาเมื่อมีคำร้องเรียนจากผู้ให้บริการเพื่อเป็นการบริหารความพึงพอใจของผู้ใช้บริการได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งบริษัทฯ ยังมีการปรับปรุงคุณภาพและมีเครื่องมือชี้วัดการให้บริการให้ได้ตามมาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง

การแข่งขันในธุรกิจการให้บริการด้านทันตกรรม

ปัจจุบัน การแข่งขันในธุรกิจการให้บริการด้านทันตกรรมในประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้น จากการที่มีจำนวนผู้ประกอบการใหม่เพิ่มขึ้น ทั้งการแข่งขันในด้านราคา การแข่งขันในด้านคุณภาพการให้บริการและความเชี่ยวชาญทางการแพทย์ ประกอบกับการเปิดเสรีการค้าภายใต้ข้อตกลงของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ซึ่งคาดว่าจะส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้นจากผู้ประกอบการรายใหม่จากกลุ่มประเทศอาเซียนที่ขยายธุรกิจด้านการให้บริการด้านทันตกรรมเข้ามาในประเทศไทย

อย่างไรก็ดี บริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญในการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการ รวมถึงมีการจัดการส่งเสริมทางการตลาดให้เหมาะกับกลุ่มลูกค้าแต่ละประเภท นอกจากนี้บริษัทฯ ยังจัดให้มีช่องทางประชาสัมพันธ์ และมีการตอบข้อซักถามผ่านสื่อต่างๆ อาทิเช่น ศูนย์บริการลูกค้าสัมพันธ์ และโซเชียลมีเดียต่างๆ เป็นต้น และมีการอบรมพนักงานผู้ดูแลสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ข้อมูลถูกต้องและรวดเร็วแก่ผู้ที่สนใจเข้ารับบริการ เพื่อเตรียมรับมือกับการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้นและเพื่อรักษารฐานลูกค้าของบริษัทฯ